

TRYGG FØR 3

Stress ved barnehagestart

Avslutningskonferanse 2/12-21

May Britt Drugli

Stipendiat Kathrin Nystad

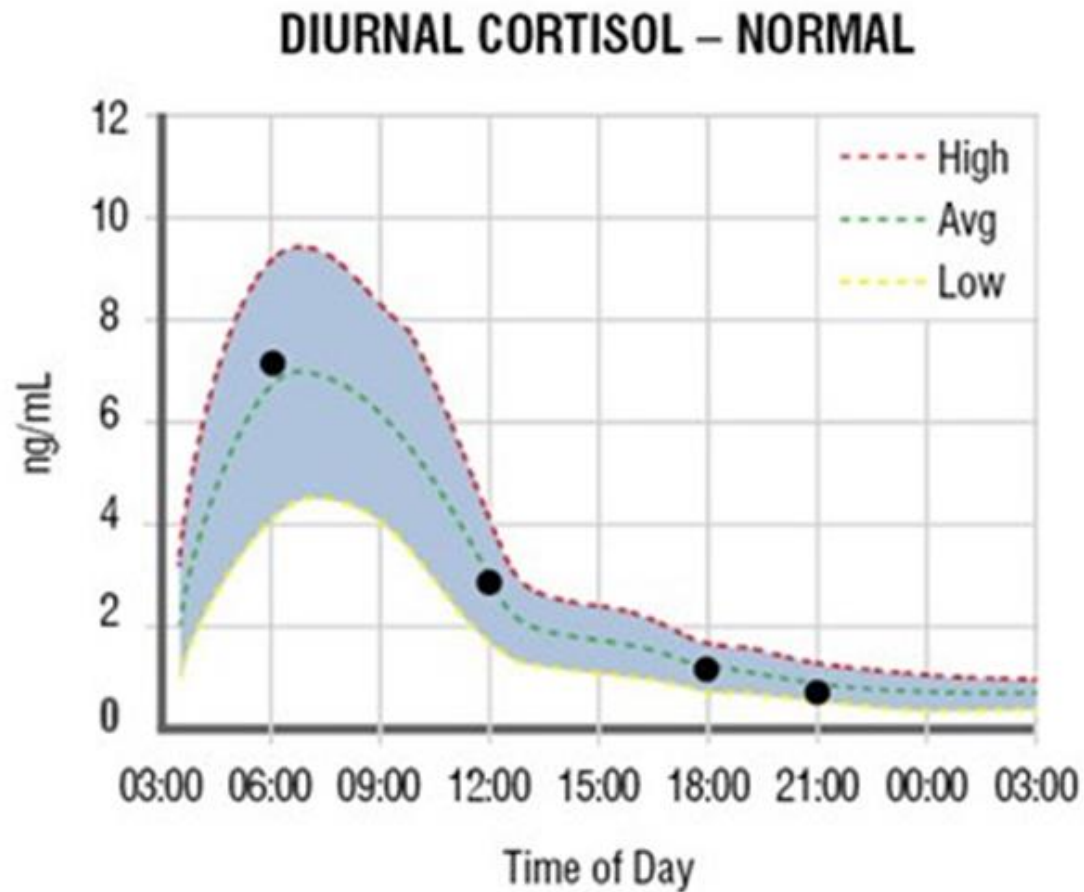
Nystad, K., Drugli, M. B., Lydersen, S., Lekhal, R., & Buøen, E. S. (2021):

Toddlers' stress during transition to childcare.

European Early Childhood Education Research Journal, 29(2), 157-182.

Stresshormonet kortisol Kan måles i spytt

Stresshormonet kortisol forts

- Aktiveres i møtet med utfordringer og belastninger
- Svak og kortvarig økning, sentralt i normal utvikling
 - Positivt stress
- Sterkere økning over noe tid + god støtte som buffer
 - Tolerabelt stress
- Sterk økning, hyppig eller langvarig, mangel på støtte
 - Toxic stress

Stressnivå i barnehagen

- Kortisolnivået kan være en indikasjon på hvordan små barn har det (Vermeer & Van Ijzendoorn 2006)
 - «Små barns stemme»
- Små barn – høyere nivå i barnehagen enn hjemme – også i Norge (Vermeer & Van Ijzendoorn 2006; Drugli mfl., 2018)
- Vet ennå for lite om årsak
 - Trolig en kombinasjon av kjennetegn ved barnet og barnehagen (Groenveld mfl., 2010)

Å begynne i barnehagen

- Overgangen hjem-barnehage er krevende, må tilpasse seg mye nytt
 - Mange små barn viser negative følelser, andre blir «flate» (Ahnert mfl., 2021; Datler mfl, 2012)
- Men også mange nye muligheter for vekst og utvikling (Brooker 2008)
 - God tidlig overgang – betydning for senere overganger
- Generelt - lite forskning

Andre studier av toddlere og stress under tilvenningen

Ahnert et al. 2004

- Normalt kortisolnivå med mødre tilstede i barnehagen
 - Men: kun ved trygg tilknytning
- Sterk økning første den første tiden alene
- Etter 5 måneder: Kortisol fortsatt noe høyere enn hjemme

Bernard et al. 2015

- Kortisolnivået økte jevnt gjennom de første 10 ukene i barnehagen

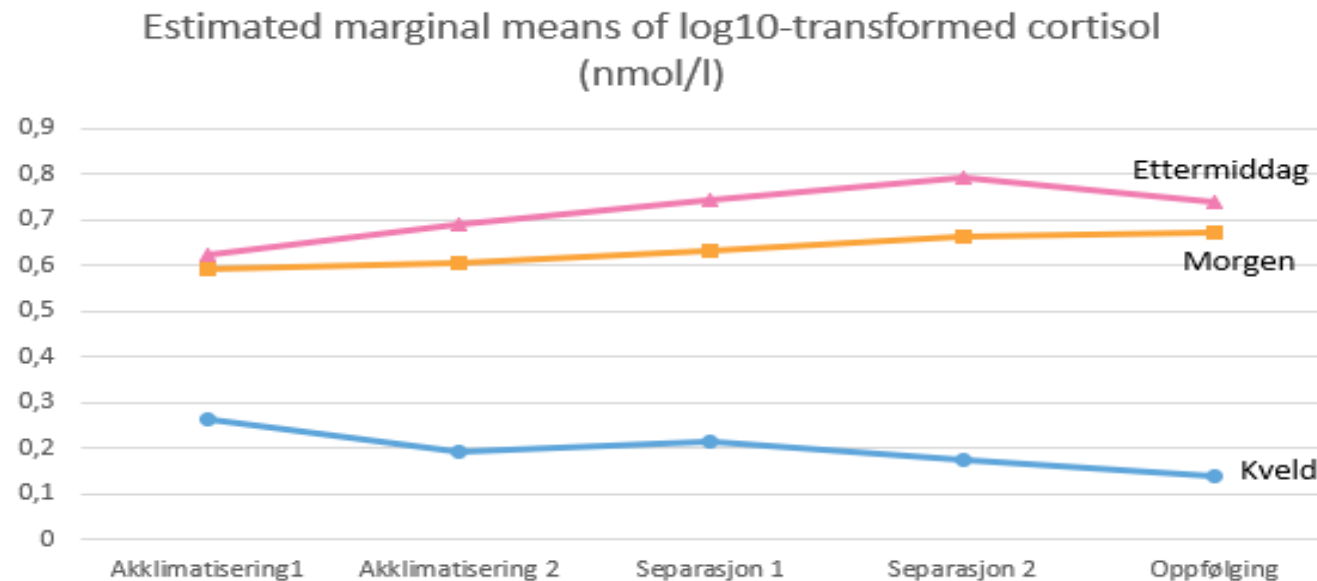

Studie av stress under tilvenning i TF3 utvalget

- 121 barn
- 27 barnehager i 7 kommuner/bydeler
- Målte kortisolnivået klokken 10, 15 og 18 gjennom tre faser av tilvenningen
 - Med foreldre i barnehagen: dag 2 og 3
 - Første tiden uten foreldre: dag 1 og 2
 - Etter fire til seks uker

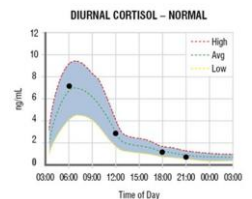

Resultater

- Gul = klokken 10
 - Stabilt
- Rosa = klokken 15
 - Endres gjennom perioden
- Blå = klokken 18
 - Synker

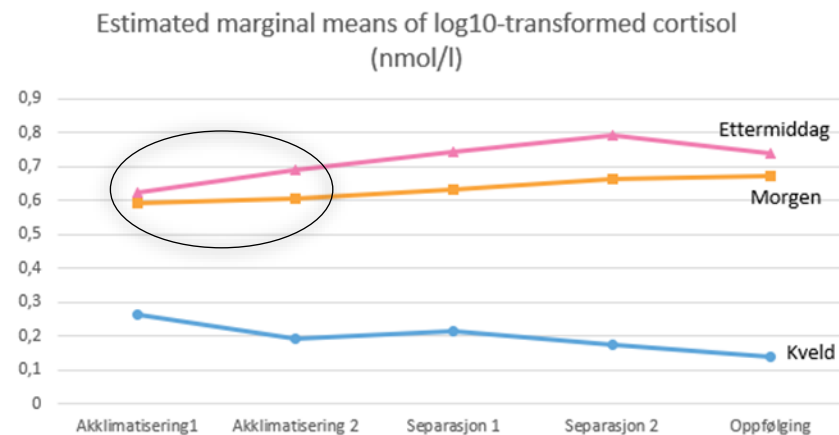
- Normalkurven:

Fase 1 – med foreldre tilstede

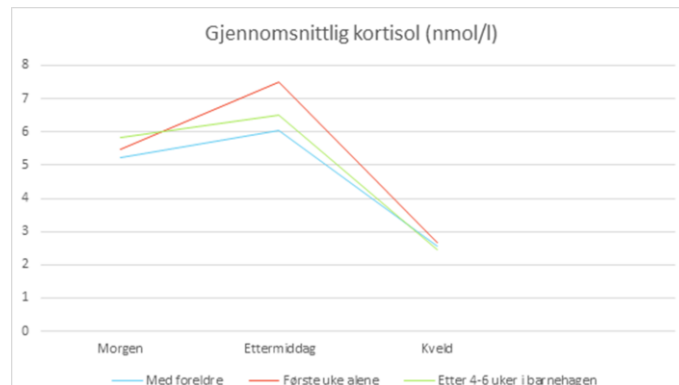
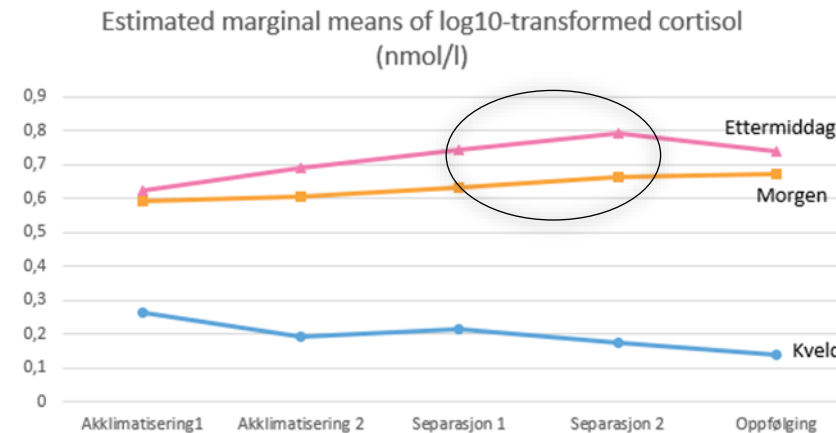
- Dag 2 - platå – ingen økning
- Dag 3 – noe økning
 - Mange barn - noe uten foreldre denne dagen
- Funnene samsvarer med Ahnert mfl, 2004; 2021
 - Foreldre bufrer stress i barnehagen
- Lavt på kvelden

Fase 2 – uten foreldre tilstede

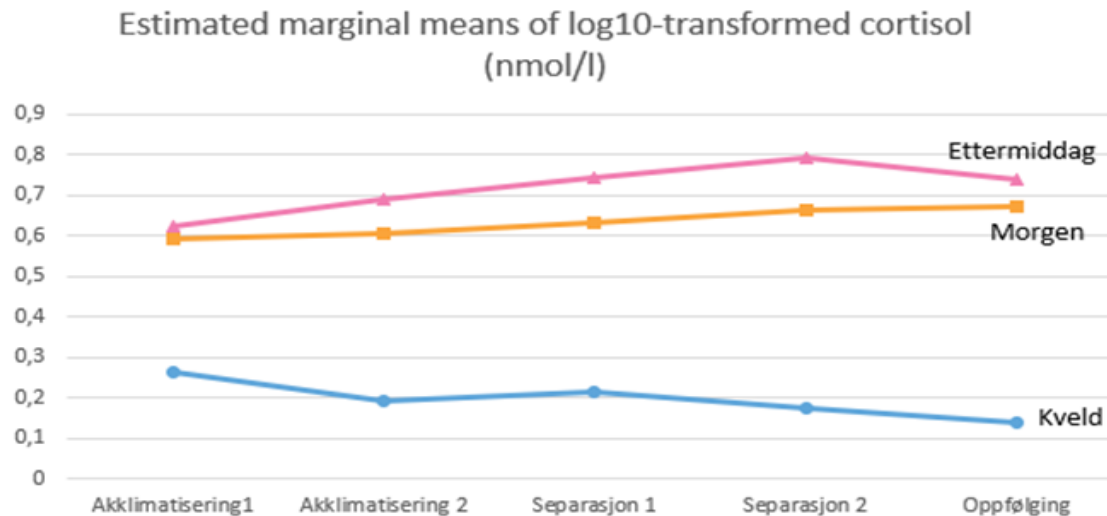

- Fase 2 mer krevende
- Forskjellen mellom morgen og ettermiddag øker
- Dag 2
- Samsvarer med tidligere funn
- Lavt på kvelden

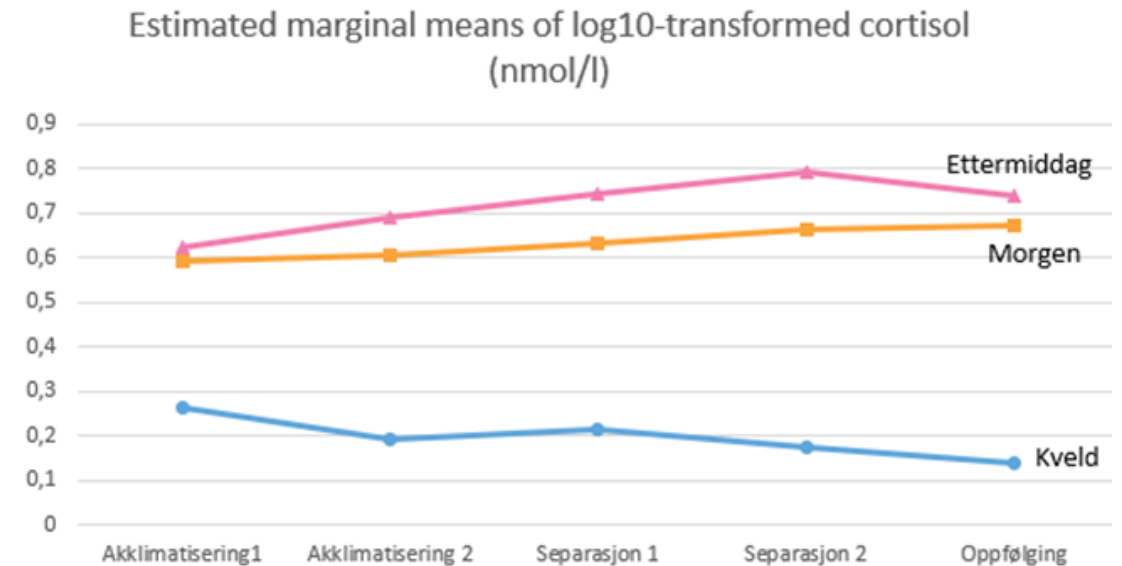
Etter 4-6 uker

- Gjennomsnitt av to dager
- Kortisolnivået kl 15 på vei ned
- Kortisolnivået kl 18 lavere enn ved oppstart

Lavt nivå kl 18 hjemme

- Lavt nivå i alle faser
- **Nytt og viktig funn**
- Foreldrenes sentrale rolle

Barnas alder – sammenheng med stressutviklingen

- Barn yngre enn 14 måneder
 - Høyere nivå om kvelden hele perioden
 - Høyere nivå kl 15 4-6 uker etter oppstart
- Barn fom 14 måneder
 - Høyere nivå dag 3 i barnehagen

Ingen forskjell

- Kjønn
- Søsken
- Gruppestørrelse

Vi undersøkte også

- Barnehagestørrelse
- Primærkontakt (men det hadde nesten alle)
- Organisering (men det var nesten bare avdelingsbarnehager)

Praktisk nytte av funnene

- Barn mobiliserer i sitt møte med barnehagen = må tas på alvor
 - Gode rutiner (for eksempel foreldre tilstede flere dager)
 - Nye relasjoner må etableres raskt
- Den første tiden uten foreldre – synes krevende – sikre god kvalitet
 - Nærhet, omsorg og støtte i barnehagen
 - God organisering av dagen i barnehagen
 - Fks fleksibel mht barnets rutiner
 - Kortere dager hvis mulig
- Lavt nivå hjemme – positivt funn
 - Foreldrenes viktige rolle
- Bør rammeplanens «tid til å bli trygg» konkretiseres – mye ulik praksis
- Trenger mer forskning

Avslutning

- Mye vi ennå ikke vet om stress og små barn i barnehagen
- TF3 bidrar til små brikker med ny kunnskap
- Kortisolfunnene gir mening – kan danne utgangspunkt for refleksjon rundt praksis

TRYGG FØR 3